

Oponentský posudek na magisterskou diplomovou práci Petra Válka: Společenstva chrobákovitých, mrchožroutovitých a vrubounovitých brouků (Coleoptera: Geotrupidae, Silphidae a Scarabaeidae) vrchu Oblíku (České středohoří)

Nekrofágní a koprofágní brouci jsou vhodnou modelovou skupinou pro nejrůznější ekologické studie, ať už na úrovni populací, respektive společenstev, tak i pro sledování bionomie jednotlivých druhů. Nelze také opominout jejich bioindikační význam. Jedná se o skupinu dostatečně druhově bohatou, kterou je navíc možné sledovat pomocí, alespoň do určité míry, objektivních metod sběru.

Cílem předložené diplomové práce bylo získat některé ekologické charakteristiky nekrofágních a koprofágních společenstev brouků na dvou rozdílných lokalitách poblíž vrchu Oblík v Českém středohoří.

Autor se soustředil především na stanovení druhového složení na lokalitě a preferenci jednotlivých druhů pro stepní biotop nebo zalesněnou plochu. Diplomová práce obsahuje sice dostatek vstupních dat, ale jejich analýza a následné hodnocení nejsou příliš nápadité. Použití ordinačních metod pro analýzu by přineslo mnohem lepší a přehlednější výsledky, především vzhledem k hodnocení preferencí jednotlivých druhů pro sledované typy biotopů. Úsek diplomové práce od strany 32 po 157, který obsahuje pouze tabulky s primárními daty a grafy bez jakéhokoliv průvodního textu, je i pro trpělivého čtenáře naprosto nestravitelný. Tady by právě pomohly ordinační metody, jejichž výpovědní hodnota je velká a celou nezajímavou pasáž by zredukovaly na pár stránek.

K předložené diplomové práci mám následující připomínky a otázky:

- v literární přehledu autor uvádí problémy, které v Austrálii působí chov hovězího dobytka, jehož trus nejsou schopní místní koprofágové zlikvidovat. Jak si s tím Australané nakonec poradili?
- použití zemních pastí s kouskem ryby jako návnadou je i pro primárně koprofágní brouky čeledí Geotrupidae a Scarabaeidae možné. Nicméně zajímavější by určitě bylo srovnat účinnost této metody sběru se zemní pastí s návnadou z exkrementu.
- magisterské studium trvá většinu dva roky a během něj se stihnou dvě sezóny v terénu, proč jsou tady pouze data z roku 2006?
- na lokalitě jste zjistil dva druhy rodu *Onthophagus* – *O. ovatus* a *O. joannae*, které se v terénu nedají rozlišit a často se vyskytují společně. To samozřejmě zaujalo ekology, takže existují práce, které srovnávají biotopové nároky obou druhů. To se týká například Španělska (Martin-Piera, 1981), Švédska (Ljungberg, 2002) nebo Německa (Rossner, 1992). Tyhle práce by si patrně zasloužily být v této diplomce citovány a diskutovány.

Nechci tady snižovat autorovy schopnosti práce v terénu, dat pro diplomovou práci získal dostatek, ale úroveň jejich zpracování a sdělení výsledků čtenářům má velké mezery. Práci sice nakonec doporučuji k obhajobě, ale nadšený z ní nejsem. Na základě uvedeného textu navrhuji známku dobře.

V Českých Budějovicích, 15. 9. 2008

Aleš Bezděk